

متن دوزبانه‌ی قانون مدنی ایران

ترجمه‌ی انگلیسی به قلم: پروفیسور سیدحسن امین

قاضی اسبق دادگستری ایران، استاد بازنشسته‌ی کرسی حقوق دانشگاه کلاکو کالیفرنیا
وکیل دادگاه‌های عالی اسکاتلند

مقدمه

[قلمرو حکومت قانون در مکان]

در انتشار و آثار و اجرای قوانین به طور عموم

ماده‌ی ۵-

کلیه‌ی سکنه‌ی ایران، اعم از اتباع داخله و خارجه، مطیع قوانین ایران خواهند بود، مگر در مواردی که قانون استثناء کرده باشد.

[یادداشت مترجم: این بخش از قانون مدنی، در حقیقت از جهت ماهوی در زمره‌ی قواعد حقوق اساسی است. النهایه چون قانون اساسی و متمم آن در رژیم مشروطه به این مسائل نپرداخته بود، این قواعد در مقدمه‌ی قانون مدنی به تصویب رسید.]

[حکومت قوانین نسبت به احوال شخصیه‌ی ایرانیان]

ماده‌ی ۶-

قوانین مربوط به احوال شخصیه، از قبیل نکاح و طلاق و اهلیت اشخاص و ارث، در مورد کلیه‌ی اتباع ایران، ولو این که مقیم در خارجه باشند، مجری خواهد بود.

[امضاء و دستور ابلاغ قانون]

ماده‌ی ۱-

مصوبات مجلس شورای اسلامی و نتیجه‌ی همه‌پرسی پس از طی مراحل قانونی به رییس جمهور ابلاغ می‌شود. رییس جمهور باید ظرف مدت پنج روز آن را امضا و به مجریان ابلاغ نماید و دستور انتشار آن را صادر کند و روزنامه‌ی رسمی موظف است ظرف مدت ۷۲ ساعت پس از ابلاغ منتشر نماید.

[حکومت قوانین نسبت به احوال شخصیه‌ی بیگانگان]

ماده‌ی ۷-

اتباع خارجه‌ی مقیم در خاک ایران، از حیث مسائل مربوط به احوال شخصیه و اهلیت خود و همچنین از حیث حقوق ارثیه، در حدود معاهدات، مطیع قوانین و مقررات دولت متبوع خود خواهند بود.

تبصره - در صورت استتکاف رییس جمهور از امضا یا ابلاغ در مدت مذکور در این ماده، به دستور رییس مجلس شورای اسلامی، روزنامه‌ی رسمی موظف است ظرف مدت ۷۲ ساعت مصوبه را چاپ و منتشر نماید. [اصلاح شده در ۱۳۷۰/۸/۱۴]

[اموال غیرمنقول خارجیان]

ماده‌ی ۸-

اموال غیرمنقول که اتباع خارجه در ایران طبق عهد تملک کرده یا می‌کنند از هر جهت تابع قوانین ایران خواهد بود.

[انتشار قانون]

ماده‌ی ۲-

قوانین پانزده روز پس از انتشار در سراسر کشور لازم‌الاجراء است، مگر آن که در خود قانون ترتیب خاصی برای موقع اجراء مقرر شده باشد. [قانون مصوب ۸ آذر ۱۳۴۸]

[اعتبار عهدنامه‌ها]

ماده‌ی ۹-

مقررات عهدی که بر طبق قانون اساسی بین دولت ایران و سایر دول منعقد شده باشد در حکم قانون است.

ماده‌ی ۳-

انتشار قوانین باید در روزنامه‌ی رسمی به عمل آید.

[اصل آزادی قراردادها]

ماده‌ی ۱۰-

قراردادهای خصوصی نسبت به کسانی که آن را منعقد نموده‌اند، در صورتی که مخالف صریح قانون نباشد، نافذ است.

[قلمرو حکومت قانون در زمان]

ماده‌ی ۴-

اثر قانون نسبت به آتیه است و قانون نسبت به ماقبل خود اثر ندارد، مگر این که در خود قانون مقررات خاصی نسبت به این موضوع اتخاذ شده باشد.